

Bodens kommuns yttrande gällande "Gemensamt ansvar – en modell för planering och dimensionering av gymnasial utbildning" SOU 2020:33

Sammanfattande bedömning

Bodens kommun instämmer i huvudsak i utredarens förslag. Det är dock svårt att överblicka effekterna av förslaget då inte begreppet region är definierat i utredningen. För att förslagen ska få avsedda effekter är det viktigt att regionerna inte blir för stora geografiskt, då det t.ex. kan finnas stora skillnader i arbetsmarknadens behov.

Bodens kommun instämmer inte i förslaget att Skolverket ska ges uppdrag att besluta om utbud och dimensionering av gymnasieutbildningar. Så länge kommunerna har ansvaret för de gymnasiala utbildningarna så måste de få alla förutsättningar för att kunna leva upp till det ansvaret. Staten behöver i föreslagen modell inte ta ansvar för konsekvenserna av sina beslut.

6.1.1 Nya principer för planering och dimensionering av utbudet i gymnasieskolan

Bodens kommun instämmer i förslaget. I planeringsarbetet tas redan idag hänsyn till föreslagna principer för planering och dimensionering av gymnasieskolan.

6.1.2 Kommuner ska samverka för ett ändamålsenligt utbud

Bodens kommun är positiv till kravet på samverkan för ett ändamålsenligt utbud men det geografiska området på samverkansavtalet får inte bli så stort att det menligt påverkar elevernas möjligheter till ett allsidigt urval av utbildningar.

6.1.3 Kommuners erbjudande av utbildning inom gymnasieskolan

Bodens kommun instämmer i förslaget.

6.1.4 Möjligheten att delta i yrkesutbildning i regionalt yrkesvux inom samverkansområdet ska öka

Bodens kommun ser positivt på möjligheterna till att personer hemmahörande i ett samverkansområde fritt ska kunna söka till sådan utbildning som statsbidrag lämnas för och som erbjuds inom samverkansområdet. Detta förutsätter dock att det finns ett riktat statsbidrag som täcker kostnaderna. Övergår statsbidrag för yrkesvux till ett mer generellt bidrag kan det bli svårigheter att erbjuda utbildning om inte ekonomin är säkrad för utbildningsplatserna.

6.1.5 Skolverket ska i sin fördelning av statsbidrag för regionalt yrkesvux ta hänsyn till behoven på hela arbetsmarknaden

Bodens kommun anser att det ej tydligt framgår hur Skolverket ska agera i sin fördelning av statsbidrag för regionalt yrkesvux. Det är klart att utredningen vill se ett breddat utbud, men lite skrivet om hur man ska skapa ekonomiska incitament att få till fler utbildningar inom t.ex. bygg och industri. Dessa utbildningar är dessutom ofta dyra att köpa eller driva som egen kommun, och innebär ofta stora investeringskostnader vid uppstart. Ett riktat statsbidrag som garanterat täcker merparten av kostnaderna är avgörande.

Det utredningen väldigt vagt beskriver är vuxenutbildningens roll i relation till andra utbildningsanordnare än gymnasieskolan. Arbetsmarknadsutbildningar, yrkeshögskola och folkhögskola är också viktiga utbildare som agerar i samma fält som vuxenutbildningen. I små kommuner är det viktigt att klargöra utbildningskartan och se till att intressen inte krockar då mängden elever inom vissa områden inte är så stor. Det finns alltså ej ekonomi med flera utbildningsleverantörer inom samma område.

Bodens kommun anser det viktigt att ett breddat utbud av yrkesinriktad utbildning tillåter lokala initiativ och behov på arbetsmarknaden, och att statsbidrag riktas även till dessa.

6.2.1 Enskilda huvudmän ska bidra till ett ändamålsenligt utbud

Bodens kommun instämmer i förslaget.

6.2.2 Enskilda huvudmän är en del av det regionala utbudet

Bodens kommun instämmer i förslaget.

6.3.1 Skolverket ska ta fram regionala planeringsunderlag om behovet av gymnasial utbildning

Bodens kommun är positiv till grundtanken i förslaget men det finns en osäkerhet kring underlagets validitet om regionernas storlek blir för omfattande. För vuxenutbildningen är det viktigt att processen inte är för utdragen, det är viktigt att snabbt komma igång och genomföra utbildningen utifrån aktuella planeringsunderlag och tilldelning.

6.3.2 Stöd till huvudmän som anordnar utbildning inom gymnasiesärskolan och komvux som särskild utbildning

Bodens kommun är positiv till grundtanken i förslaget men det finns en osäkerhet kring underlagets validitet om regionernas storlek blir för omfattande.

6.3.3 Skolhuvudmännen ska rapportera sitt planerade utbud till Skolverket

Inom gymnasieskolan är detta jobb som redan görs, förslaget innebär med andra ord ingen förändring. Bodens kommun ställer sig tveksam nyttan av rapporteringen till Skolverket om sammanhållna yrkesutbildningar. Det finns en styrka i antalet platser på kommunal vuxenutbildning kan dimensioneras efter rådande omständigheter. Vuxenutbildningens flexibilitet i både tid och rum är avgörande för dess framgång. Detta förslag innebär mer administration för kommunerna.

6.3.4 Huvudmännens information till ungdomar och vårdnadshavare om gymnasieutbildningarna ska förbättras

Bodens kommun instämmer i förslaget men är tveksam till att Skolverket ska kunna ta fram informationsmaterial som är adekvat på regional nivå.

6.3.5 Regionala branschråd för gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska bidra med information om arbetsmarknadens kompetensbehov

Bodens kommun är tveksamma till organisation och finansiering av branschråden. Det finns redan idag betydande svårigheter att organisera och i tjänsterna inrymma arbete med de lokala branschråden. Risken med en regionalisering är att ägarskapet för frågorna kommer för långt från verksamheten.

Kommunen bör inte vara ansvarig för regionala branschråd, ansvaret bör läggas på samverkansområdet och finansieras av Skolverket.

6.3.6 Det nationella uppföljningssystemets insamlade uppgifter måste kunna offentliggöras på skol- och huvudmannanivå

Bodens kommun instämmer i förslaget.

6.4.1 Alla skolhuvudmän i gymnasieskolan ska ingå i en gemensam antagningsorganisation

Bodens kommun instämmer i förslaget men ställer återigen frågan hur regionerna kommer utformas.

6.6.1 Samverkansavtal ska omfatta all sammanhållen yrkesutbildning i komvux på gymnasialnivå

Bodens kommun instämmer i förslaget.

6.6.2 Skolverket ska besluta om regionala ramar för utbudet på gymnasial nivå

Bodens kommun instämmer inte i förslaget, det måste finnas ett kommunalt och regionalt friutrymme. Om kommunerna även fortsättningsvis ska ansvara för utbildning på gymnasial nivå måste beslutanderätten om utbud

och dimensionering tillfalla kommunerna. Med ansvar måste befogenhet följa.

6.6.3 Gymnasiesärskolan och komvux som särskild utbildning på gymnasial nivå ska inte ingå i de nationellt beslutade regionala ramarna för utbildningsutbudet

Bodens kommun instämmer i förslaget.

6.6.4 Kommuner och huvudmän för utbildning ska få lämna synpunkter innan Skolverket beslutar om ramar

Om Skolverket får i uppdrag att besluta om regionala ramar instämmer Bodens kommun i förslaget.

6.6.5 Kommunerna ska följa de regionala ramarna för utbildning i gymnasieskolan

Bodens kommun instämmer inte i förslaget, detta innebär en tydlig begränsning av det kommunala självstyret.

6.6.8 Sammanhållen yrkesutbildning i komvux ska definieras i skollagen

Bodens kommun instämmer inte helt i förslaget. Det är förståeligt att begreppet införs i skollagen, men det får inte skapas en för rigid form för utbildningspaket inom vuxenutbildningen. Det är viktigt att det finns utrymme för flexibilitet av yrkeskurser inom en utbildningsgren både för att matcha arbetsgivares krav på kunskaper men även för att kunna ge möjlighet för elever att läsa delar av yrkespaketet.

6.6.9 Kommunernas utbud av sammanhållen yrkesutbildning i komvux ska följa Skolverkets ramar

Bodens kommun ställer sig tvekan till ska-kravet om att kunna erbjuda hela utbudet av sammanhållen yrkesutbildning och yrkesinriktade kurser. Möjligen kan detta var möjligt för större kommuner. Bodens kommun förordar skrivningen att samverkansområdet ska erbjuda ett brett urval av yrkeskurser.

Bodens kommun vill även här betona de ekonomiska kostnaderna att starta upp och bedriva vissa yrkesutbildningar. Detta måste tas hänsyn till om kommunerna ska ta ansvar för att erbjuda utbildningar som staten beslutat.

6.6.10 Utökade möjligheter att delta i yrkesutbildning i komvux

Bodens kommun instämmer i stort till förslaget. Det måste dock tydliggöras hur kostnader mellan kommunerna både inom samverkansområdet och utanför ska regleras. Istället för det föreslagna generella statsbidraget ser Bodens kommun att man fortsätter med det riktade statsbidraget för regionalt yrkesvux.

6.8.1 Fortsatt behov av statsbidrag för vissa utpekade områden inom ramen för regionalt yrkesvux

Bodens kommun instämmer i utredningens förslag, då nuvarande regleringar för området fungerar. Utredningens bedömning att ersättning till arbetsplatser för lärlingsutbildning, samt handledarutbildning, på sikt kan ingå i ett generellt statsbidrag håller Bodens kommun inte med om. Detta skulle kunna innebära kostnadsökningar för kommunen.

6.8.2 Arbetsplatsförlagt lärande ska ingå i all sammanhållen yrkesutbildning i komvux

Bodens kommun instämmer i förslaget men anser att man ska beakta möjligheterna till validering för vuxna och därmed förkorta tiden för arbetsplatsförlagt lärande. Vuxenutbildningen är en flexibel utbildningsform som ska beakta den kunskap som vuxna redan besitter. Det besparar både individ och samhälle en massa onödiga kostnader. Kravet om 15% arbetsplatsförlagt lärande upplevs som ett dåligt kopierat gymnasieupplägg.

6.8.3 Regionala branschråd ska ersätta yrkesråd

Bodens kommun instämmer i förslaget.

6.9.1 Nya verktyg för tillsyn och kvalitetsgranskning avgörande för en mer likvärdig gymnasial utbildning

Bodens kommun instämmer i förslaget.

6.9.2 Gymnasieskolans utbildningar bör utvecklas

Bodens kommun instämmer i förslaget.

6.9.3 Regionala antagningskanslier i komvux

Bodens kommun instämmer inte i förslaget om upprätta regionala antagningskanslier för sammanhållen yrkesutbildning. Det måste vara upp till kommunerna i samverkansområdet att avgöra hur de vill organisera sin administration kring antagning.

7.2.1 Det ska regleras att kommuner inom gymnasieskolans samverkansområden ska betala interkommunal ersättning till varandra

Bodens kommun instämmer i förslaget.

7.2.2 Interkommunal ersättning för gymnasieskolans elever ska, liksom bidrag till enskilda huvudmän, utgå ifrån budgeterade kostnader

Bodens kommun instämmer i förslaget.

7.2.3 Ett kompensatoriskt schablonbelopp ska införas i gymnasieskolan

Bodens kommun instämmer i förslaget.

7.2.4 Huvudmän ska arbeta aktivt för en allsidig social elevsammansättning vid sina skolenheter

Bodens kommun instämmer i förslaget.

7.3.1 Staten ska ansvara för ett nytt studiebidrag till eget boende

Bodens kommun instämmer i förslaget.

7.3.2 Studiebidrag till eget boende ska regleras i studiestödlagen

Bodens kommun instämmer i förslaget.

7.3.3 Bidrag ska lämnas om motsvarande utbildning saknas på hemorten

Bodens kommun instämmer i förslaget, hänsyn bör dock tas till NIU-utbildningar så länge dessa finns kvar.

7.3.4 Avstånd och restid till skolorten ska avgöra behovet av eget boende

Bodens kommun instämmer i förslaget.

7.3.5 Bidrag ska lämnas med ett belopp som följer kostnadsutvecklingen

Bodens kommun instämmer i förslaget.

7.3.6 Bidrag ska i vissa fall kunna lämnas även om motsvarande utbildning finns på hemorten

Bodens kommun instämmer i förslaget.

7.3.7 Bidrag ska betalas ut när det är styrkt att eleven har ett eget boende

Bodens kommun instämmer i förslaget.

7.3.8 Kommunerna ges möjlighet att samordna kommunalt stöd till elevresor med ett nytt studiebidrag till eget boende

Bodens kommun instämmer i förslaget.

7.3.9 Elever vid riksgymnasierna för döva och hörselskadade ska få boendekostnaderna täckta genom RG-bidrag

Bodens kommun instämmer i förslaget.